

аналітичної культури користувачів та виконавців економічних робіт, в цілому відсутність цілеспрямованих системних досліджень аналітичного забезпечення розробки, обґрунтування та коригування стратегій на рівні держави, регіонів, видів діяльності, окремих інститутів тощо.

Звичайно, кожний із вказаних суб'єктів інформаційно-аналітичної діяльності має різні за змістовним наповненням та цільовим спрямуванням запити. Для одних це – обґрунтування концепцій розвитку різних об'єктів, пріоритетів такого розвитку з метою коригування управлінських дій; для інших – задоволення потреб користувачів різного рівня за окремою звуженою метою для отримання нових знань за поставленою проблемою. Базовим тут є те, що у процесі економічного аналізу як інформаційно-аналітичної діяльності формується нове якісно змістовне знання на базі інтелектуальної обробки інформаційних масивів щодо обраного економічного об'єкта, що зменшує невизначеність та ризики діяльності суб'єкта. Чим точнішою і повнішою є сформована таким чином інформаційна модель економічного об'єкта як на макро-, так і на мікрорівні, тим ширшими є можливості щодо формування рекомендацій та пропозицій з її удосконалення. Результативна аналітична інформація (результат, отриманий при здійсненні економічного аналізу як інформаційно-аналітичної діяльності), що може бути віднесена за змістовними ознаками до сфери послуг, виокремлюється як об'єкт купівлі-продажу, має свою ринкову вартість, на неї є попит та пропозиції. Відповідно, можемо констатувати наявність та розвиток ринку аналітичних послуг.

УДК 657.6

Петрик О.А.,
д.е.н., професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»

РОЗВИТОК СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Майже за 20 років свого становлення і розвитку в Україні аудит сформувався як самостійна професія, став видом підприємницької діяльності, новим економічним інститутом, виокремився у галузь наукових знань. Теперішній стан аудиторської діяльності у світі та у нашій державі, у тому числі із огляду на прояви та наслідки глобальної економічної кризи і кризи довіри до фінансової інформації господарюючих суб'єктів, вимагає прискіпливої уваги законодавців та професійних організацій до вирішення питання створення цілісної та ефективної системи контролю якості аудиту.

Якість аудиту із вузькопрофесійної проблеми перетворилася на суспільно-значиму, оскільки визначається інтересами широкого кола користувачів

фінансової звітності, підтвердженої аудиторами.

У частині нормативного регулювання питання контролю якості аудиту в Україні діє низка документів прийнятих Аудиторською палатою України: «Положення про Комісію Аудиторської палати України з контролю якості та професійної етики», «Положення про Комітет з контролю за якістю аудиторських послуг» «Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг», «Концептуальна основа контролю аудиторської діяльності в Україні», «Концепція системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні», Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг»; також чинними є стандарти Міжнародної федерації бухгалтерів: Міжнародний стандарт контролю якості (МСКЯ 1) «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також інші завдання з надання впевненості і супутні послуги»; МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності». Разом з тим, аналіз вітчизняної практики їх застосування доводить, що існують суттєві проблеми їх реальної реалізації та повноти нормативної урегульованості окремих аспектів.

До першочергових заходів, які потребують реалізації з метою створення цілісної та ефективної системи контролю якості аудиту в Україні, на нашу думку, слід віднести наступні:

- удосконалення національного законодавства з питань зовнішнього і внутрішнього контролю якості аудиту, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів та кращої світової практики;
- створення і функціонування в Україні органу суспільного нагляду в аудиті, який би повною мірою відповідав вимогам 43 Директиви ЄС;
- посилення вимог професійних аудиторських організацій до своїх членів в частині забезпечення необхідного рівня якості їх роботи;
- виокремлення в особливу зону контролю якості аудиторських перевірок суспільно-значимих суб'єктів господарювання;
- формування взаємопов'язаних механізмів контролю якості аудиту на державному рівні, на рівні окремої аудиторської фірми та на рівні конкретного аудиторського завдання;
- посилення вимог по дотриманню аудиторами норм професійної етики та міжнародних стандартів аудиту;
- удосконалення внутрішніх систем контролю якості аудиторських фірм;
- перегляд (посилення) законодавчих вимог до порядку сертифікації аудиторів в Україні в частині етапів і термінів навчання, рівня знань і професійної підготовки; переліку дисциплін, знаннями з яких повинен володіти аудитор; вимог до безперервної освіти. Врахування аспекту

сертифікації аудиторів у побудові системи контролю якості аудиту є однією з основоположних умов, оскільки підвищення вимог до рівня знань, компетенцій та кваліфікації аудиторів створює необхідні передумови для їх якісної роботи;

- АПУ із залученням професійних організацій та широкого аудиторського загалу розробити чіткі деталізовані системи критеріїв оцінки якості роботи аудиторської фірми у цілому та оцінки якості окремого аудиторського завдання, тобто критеріїв визнання аудиторської послуги якісною;
- організувати об'єктивний підбір та навчання достатньої кількості контролерів для виконання зовнішніх перевірок систем контролю якості аудиторських фірм та аудиторів в Україні;
- створити методики зовнішнього і внутрішнього контролю якості аудиту, які б відповідали сучасним потребам таких перевірок і не мали формального характеру, а їх застосування дозволило б зменшити розрив між очікуваним замовником (або суспільством у цілому) рівнем якості аудиту та його фактичним станом;
- розробити механізм та методику регулювання якості (управління) на основі оцінки ризиків якості діяльності аудиторської фірми;
- забезпечити інформування громадськості про результати контролю якості роботи аудиторських фірм, а показник якості аудиту повинен безпосередньо впливати на процес їх рейтингування.

Унормування зазначених аспектів у законодавчому полі України та реалізація їх на практиці дозволить суттєво підвищити якість вітчизняного аудиту.

УДК 657

Порохнавець Я.А.,
асистент кафедри обліку і контролю сфери послуг та соціальної структури,
Мукачівський державний університет

ОСНОВИ ОЦІНКИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

В сучасних умовах все ширшого запровадження ринкових засад в усі сфери економіки України зростає актуальність та невідкладність дослідження проблем оцінки природних ресурсів. Оцінка природних ресурсів потрібна для їх захисту від нераціонального використання, для формування ринку природних ресурсів, механізму відбору ефективних форм господарювання і економічно найсильніших підприємств, що використовують природні ресурси.